

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročniška zrna:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 "
za tretje leta	6 "
za en mesec	2 kroni

Običajno je plačevati naprej. Na naročnice brez priložene naročilnice se sprava ne sprejema.

Pri tobakarnah v Trstu se prodajajo polmesečne številke po 6 stotink (3 svč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiló političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasni

Se računajo po vrstah v petilo. Za vsakratno naročilo s primernim popustom. Pooblaščenec, osemurnice in javne zahvale domači oglasni list. Se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nesfrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Narodno in oglase je plačevati loče Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin placu št. 3. II. nadst..

Glavni urednik in odgovorni urednik **Franz Gođnik**. Lastnik koncesij lista „Edinost“ **Natišna tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu**

Spremenjena situacija.

Včeraj so otvorili v Budimpešti letošnje zasedanje delegacij. Zgodilo se je to ob običajnih formalnostih in tisto svečano resnostjo, kakoršna je ta korporacija dolžna sebi: svoji dostojanstvenosti in svoji lastnosti kakor predstavljelca pred svetom skupnosti in jedinstvenosti sicer razklane monarhije. Na razpravah delegacij naj nabijajo krepkega izraza: vezna monarhična in dinastična misel in pa čut, lasten vsem državljanom, da imajo v tej monarhiji vsi svojo domovino, ki jim daje varstva, a so jej za to tudi vsi dolžni zvestobe in — žrtve!

Obe delegaciji sti še tista institucija, v kateri odseva skupnost vseh delov monarhije. To je tista korporacija, kateri mora skupna vlada, zastopnica vse monarhije pred vnanjim svetom in poklicana braniteljica njenih interesov in varnosti monarhije: pokladati račun! Istotako, temu dosledno, ste delegaciji tisti poklicani in pooblašteni činitelji, ki zakonitim, ustavnim potem skupni vladi dovoljuje sredstva, potrebna za vredno predstavljanje monarhije pred svetom in vsepešno varstvo vsestranskim interesom njenim.

Ta visoka lastnost in naloga delegacije (tu hočemo imeti namreč pred očmi le avstrijsko delegacijo) jej nalaga tudi dolžnost, da se nje razprave vrše v večem zlogu, da se ne plazijo v nizavah malenkostnih vsakdanjih horb in malenkostnih strankarskih in često tudi osebnih interesov, ampak da se gibljejo na visokem nivoju tistih skupnih interesov, ki so v zavisnosti od dogodkov v velikem svetu, od vsakodobne konstelacije na pozorišču velike svetovne politike. Že po nje lastnosti in po nalogi, ki jo ima vršiti delegacija, je neizogibno, da se po resnosti in dostojanstvenosti v svojih razpravah razlikuje n. pr. od tistega sveta v parlamentu avstrijskem, v katerem se stranke in ljudje — tepo med seboj!

V naravi stvari je torej, da je milieu v razpravah delegacije povsem drugačen, nego v razpravah državnega zbora. Princip vseukupnosti, integritete monarhije, ki naj je izražen v delegaciji pred vnanjim svetom, dejstvo, da delegacije govore pred forumom najširjega sveta, zahtevata resnosti, dostojanstvenosti.

Na tej višini se bodo gibale gotovo tudi razprave včeraj zapričetega zasedanja avstrijske delegacije. In vendar! Vsa znamenja kažejo nekako, da bo to pot situacija, razpoloženje, precej različno od onega iz prejšnjih zasedanj.

Na to kaže že letošnji preludij — po

listih in drugih pojavih — zasedanju delegacij. Razprave v avstrijski delegaciji so bile doslej alične potežiču, ki mirno žubori dalje. Le tu pa tam, kjer naleta na kako malo oviro v strugi, poskakuje in se malce privzdiguje kak valček, ki se pa hitro uglasja zopet in — potežič mirno žubori dalje proti svojemu cilju, kjer ga imajo vsprejeti večje vodne mase.

Takov valček, ki se malce vspenja in zopet uglasja je bila doslej vsa — opozicija v delegacijah. Tudi oni, ki niso soglašali s kurzom naše vnanje politike, so le nekako markirali opozicijo, a je niso tirali zaresno! Trozveza, nenaravna zveza monarhije z naravnima in tradicijonalnima si nasprotnikoma, je bila ovira, na katero je nalletal valček opozicije in kritike, a se je redno hitro uglasjal zopet in potežič razprav je žuborel dalje, dokler se ni v nekoliko dneh zličil v morje vseh — na novo dovoljenih kreditov in prekoračenju prejš. kreditov! Svet je pa dobival utis, da vlada soglasje med mišljenjem in čutstvom vseh pripadnikov monarhije in nje vnanjo politiko. Z lelo se ja, kakor da se gospodje delegatje — ne izvzemši nezadovoljnih — klanjajo nazoru, da jim velja celó kakor akacijom, da z resnostjo in dostojanstvenostjo v delegaciji ni prav združljiva — zaresna opozicija in ostrabeseda kritike!

Iz te obzirnosti je proizhajal milieu razpravam v dosedanjih zasedanjih delegacij. Razpoloženje je bilo vsikdar tako, da voditelju in branitelju vnanje politike monarhije ni trebalo biti v posebnih skrbeh.

Letos pa — kakor rečeno — kažejo znamenja, da se je vendar razpoložila nekolikó spremenilo in da se je izvršila evolucija, ki daje pričakovati, da pride nekoliko življenja v razprave naše delegacije, da pride beseda resne kritike do veljave, in da so delegatje — ako abstrahujemo od onih nemške narodnosti — dali slovo tradicijonalnemu mišljenju dosedanjemu, kakor da radi dostojanstvenosti delegacije, kakor inkarnacije jedinstvenosti monarhije na zunaj, ni dovoljena ostrabeseda in najostrejša beseda, da je radi ugleda in veljave monarhije vzdrževati fikcijo, da je sedanja vnanja politika monarhije odobravana od večine ali morda celó vsega prebivalstva.

Več znamenj je, ki so preludirala letošnjemu zasedanju delegacij, po katerih je dopuščen sklep, da hočejo letos iti tej fikciji do živega. Razni momenti so, ki posebu opravilneje to domnevanje. Morda največ moralno podkrepilje je dobivala naša trozvezna politika s tem, da jej je brez prigo-

vora pritrjeval tudi en del slovanskega prebivalstva — Poljaki!

Letos pa je voditelj Poljakov vitez Jaworski odklonil predsedništvo avstrijske delegacije. Obzirnost tega moža na vzgoraj je notorična; istotako je znana njegova ambiciozost, z bok katere ne odklanja rad časti, ki mu podeljajo veljavo in ugled pred svetom. Tem važneja, da, senzacijalna se mora videti motivacija, ki jo je dal odklonitvi. Odločilna da mu je bila okolnost, da ne bi mogel v svojem nagovoru in o vsprejemanju delegacij pred cesarjem izražati svojega soglasja z zvezoz Nemčijo! Da bi ga že njega lastna individualna poljsko-narodna zavest gnala v to — ni ne moremo verovati tega. Veliko verjetneje je, da se je pod pritiskom spremembe, kise je izvršila v mišljenju poljske javnosti, odločil za tako manifestacijo!

Tudi letos ni rasiliti na to, da bi delegacija kakor taka odrekla svoje pritrjenje trozvezni politiki. Za tako, sicer nujno potrebno manifestacijo niso še dozoreli časi. Alipo ljudiju, ki ga je vitez Jaworski dal letošnjemu zasedanju avstrijske delegacije, ni možao misliti drugače, nego da se je v situaciji izvršila bitstvena sprememba, ki sicer ne bo imela za seboj direktnih posledic, spremembe v kurzu vnanje politike, ki pa vendar mora napraviti velik moralen utis, toliko na branitelje in sestavitelje trozveze, kolikor na nje nasprotnike in sploh vse one, ki stoje izven ne.

Če bode letos — kakor se je nađejati — slovanski delegatje solidarno nastopali v zmyslu motivacije, ki jo je dal vitez Jaworski svojemu koraku, bo to pojav odpora od strani avstrijskih Slovanov, bo opomin svetu, da večina prebivalstva te drsave ne soglašá s trozvezno vnanjo politikoo!!

Na mesto prejšnje pretirane obzirnosti stopi odkrit odpor svetui v opozorenje, da glas narodov je drugačen, nego glas diplomacije! In ako zastopniki slovanskih narodov ostanejo dosledni v tem odporu, potem bi bil to velik moralen udarec in bi po spremembi situavcije v delegaciji sami skoro morala priti tudi sprememba v situavciji skupne vnanje politike.

Sprememba situavcije v delegaciji pa je označena v teh dveh važnih momentih: Slovnan je odklonil predsedništvo in razprave vodi — nemški liberalce.

Politični pregled.

V Trstu, 7. maja 1902.

O poiozaju. Ako še ne bi hoteli verjeti, da je položnje postalo jako kritično, potem bi morali soditi, da so lažnjave vse vesti, ki prihajajo v javnost o stadiju pogajanj med avstrijsko in ogersko vlado radi gospodarske pogodbe.

Položenja pa to pot ni smatrati ostrim morda zato, ker je avstrijski parlamentarizem še vedno v nevarnosti in ker še vedno visi nad njim — kakor Damokljejev meč — nevarnost spopadov in zaustavljanja mašinerije. Ne, nevarnost, ki dela položaj kritičnim, je permanentna in stareja nego slavna avstrijska obstrukcija, je — nenasiljnost ogerska. To se pravi, posredno so tudi desolatne razmere v avstrijskem parlamentu krive, da je položnje postalo akutno. Madjari računajo ravno na obnemoglost avstrijskega parlamenta, ko vstrajajo v svoji neizprosenosti. Oni računajo, da se bo g. Körber moral udati in vsprejeti pogodbo, kakor mu jo narekuje gosp. Szell, ravno zato, ker v tako razdrapanem parlamentu nima zadostne zaslobme. V podkrepilje pozicije ogerske vlade groze madjarski listi, da se, ako ne pride do nagodbje, kakoršnjo hočejo oni, Madjarska gospodarska popolnoma loči od naše polovice in si zasnuje gospodarsko povsem samostojno in od te naše polovice ločeno življenje.

Ta madjarska grožnja ni nova. Ponavlja se redno, kadarkoli hočejo Madjari kaj izžeti iz naše polovice. Trezni politiki in računarji povdarjajo sicer že dolgo, da se naši polovici ni treba tresti pred tako eventualnostjo, ker da bi ogrska polovica veliko več izgubila vsled gospodarskega ločjenja nego pa naša! Ali resnica ostaja, da so se avstrijske vlade vsikdar do sedaj dale preplašiti po tej grožnji in so se naša ministerstva udajala, ali pa — padala.

Gospod Körber pa se baje nikakor ne misli udati. Oficijozna glasila bobnajo vsaj na vse bobne o njegovi odločnosti. Ako ni to le renomaža ali manever, potreben v zadregi hipa, potem je g. Körber odločil, da raje pusti priti do skrajnega in tudi do gospodarskega ločjenja, nego da bi odnehal od tiste mere varstva avstrijskih interesov, do katere se vidi toliko opravičenega kolikor dolžnega. Da, ravno z eventualnostjo gospodarskega ločjenja da se ravno sedaj prav intenzivno bavijo na naši vladi. Po vestnem računanju dasotudionii prišli do rezultata, da se naši polovici ne treba ravno bati ločjenja!! To daje Bogu, ali spominjajva se tudi mrtvih. Ti si me vprašal o njih, in ena duša me je zaprosila pred smrtjo, da ti povem resnico — Lucija.

»Jaz sem bil izvedel, da si živ; pisal, povpraševal sem o tebi po vsej deželii. Ali ni bilo odgovora od nikoder; sled za teboj je bila zamedena in nikdo ni niti sanjal, da ti na drugem bregu oceana sreča cvete. Nu, čuj me dalje! Čim sem videl, da je sila krulega absolutizma pritisnila našo domovino, da so nas sanje leta 1848. prevarile, odrekel sem se službi, ker nisem hotel kloniti tilnikom v jarm tujih birokratov. Došel sem v Zagreb. V želji, da bi kaj izvedel o tebi, mi je bila prva pot, da otiščem — Dobrančeve. Že prej sem čul, da so propali. O Bog! Strašen prizor! Došel sem v sobico pod streho v gornjem mestu. Mislil sem, da sem prišel v stanovanje berača, v dušljivo atmosfero bede. Vae je bilo borno, siromašno. Na stolici poleg okna je sedela mlada ženska, bleđa, upala, koža in kost, gotov plen smrti — bila je — Lucija. (Zvršetak pride.)

PODLISTEK 91

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevedel M. C-1-6. VI.

Tretji dan je došel kapetan veselega lica iz mesta na brod in je prišel naravnost k meni:

»Glejte sreče!« je vskliknil veselega lica. »Pridite, gospod Milkovič. V tem mestu je polno dalmatinskih trgovcev, cela naselbina. Sinoči smo bili skupaj in govoreči to in ono, posebno o mili nam domovini, moral sem trgovcem na tako pripovedovati, kaj se gedi pri nas. Tedaj sem se spomnil tudi Vas in sem pripovedoval družbi vse Vaše romantične dogodke. To pripovedovanje je silno zanimalo naše ljudi, osobito starega trgovca Lazaroviča, silnega bogataša in velikega rodoljuba. Vprašal me je, kaj bo ta mladič tukaj, a-jaz sem mu odgovoril, da ne vem niti sam. Naj pride v mojo hišo, je vskliknil

starec, jaz mu hočem najti posla. Jaz ga ozdravim.»

To mi je rekel kapitan in me odvel v hišo Lazaroviča, kjer sem tudi ostal. Starec je bil pravičen, strog, varčen in točen, vse ga je visoko cenilo. Trgovina mu je evela na široko. Po njegovih navodilih sem delal v njegovem poslu. Delal sem kakor mravlja, kakor da delam za-se; dih svobodne dežele in krasota prirode sta me prerodila. Postal sem ljubljenec starca, postal poslovođja vse trgovine, vsega imetja, a naspoled sem postal mož njegovih jedinic, mladi krasni republikanki od hrvatskih roditeljev, ki je tudi sedaj srce moji rodbini, a ko je stari umrl, sem postal jaz, ta izkušani malo plemiški sin, glava velike trgovske hiše in gospodar velikega imetja. Tedaj so mi prišli prvi glasovi iz starega sveta, da se Evropa giblje, in da je tudi naša uboga, pogažena domovina planila na mlado svobodo. Zgloobil sem se. Gledal sem to divno, zlatom in biserji pretkano morje, po katerem sem v bedaem stanju dojadral do nenadejane sreče, gledal to

bujnost, to pisanost, ali težko hrepenenje se je polastilo mojega srca. In vskliknil sem: Divna si zemlja pod tem sijajnim južnim nebom — blagoslovljena, ali domovina nisi; jaz že imam siroto mater, krasen rojstaj kraj! Tam mi je stala zibel, tam cvela mladost, tam mi ležita oče in mati!«

»Oh, tej zemlji moji treba roke pomočnice, treba dela in borbe, tej zemlji moji moram služiti tudi jaz. Od tedaj mi ni bilo več obstanka na drugi strani morja. Poprodal sem vse svoje imetje in prebrodil sem se svojo ženo široko morako ravan, da se povrnem v mile hrvatske zelene gore, pod staro streho očetovsko, da se po dolgih burnih dnevih povrnem na svoje mesto, da svoji zdravi roki, svojo trezno pamet posvetim svobodi in sreči naroda, katerega sem sin. In zopet sva sosedá, Evgenij moj, in zopet sediva skupno, kakor nekdanj pri vdovi Jagi. Nesreča naju je ločila, sreča naju je zopet združila.»

»Zdravo, ustali brat, med živimi! V pravi čas te je brod privel na rodno grudo, v borbo živih, poštenih ljudij. Žv si, hvala

tudi v vspodbujo g. Körberju za energično obrambo. O dispozicijah gosp. Körberja da je obveščena tudi krona.

Da le ni vsa ta odločnost le produkt hipne afektacije! Če ni, tem bolje. Kakor sicer avstrijski narodi ne morejo simpatizirati s splošno politiko g. Körberja, ali v pojavljanju energije proti madjarski nenavnosti jih bo gotovo imel na svoji strani.

Resnost trenutka pa povečuje še okolnost, da so delegacije začele zborovati. Poleg borbe za uredbo med obema polovicama monarhije pride v razgovor tudi naša vnanja politika, ki se nahaja ravno sedaj v velekriičnem stadiju vsled okolnosti, da bo obnoviti gospodarske in političke odnose monarhije do drugih držav.

O tem predmetu govorimo danes na prvem ne. Le še par besed. G. predsednik avstrijske delegacije je v svojem nagovoru povdarjal, da je želja vseh, da se ohrani svetovni mir, in je izrekal nado, da se obranijo sedanje garancije za mir. Mož je nemški liberalce in ga umejemo, ako se je potegnil za — trozvezo. Vsi si želimo miru vsi želimo, da bi bili za dolgo obvarovani grozot vojne od zunaj. — Istotako pa morajo tudi drugi umevati nas, ako se ne navdušujemo za take garancije miru na zunaj, ki se vzdržujejo na škodo miru na znotraj. Ker pa avstrijski narodi čutijo, da jim je radi trozveze, te povdarjane garancije miru na zunaj, v pogibeljni varnost ekzistence; ker čutijo, da radi te garancije morajo oni trpeti na pogojih lastnega obstanka in razvoja; ker je naša vnanja politika taka, da ne povpešuje miru in zadovoljnosti tudi na znotraj — morajo ti narodi oprekatati najodločnejše, da bi bil gospod predsednik avstrijske delegacije govoril tudi njim iz srca, ko je izrekal željo, naj se še nadalje ohrani sedanja vnanja politika monarhije, kakor garancija miru na zunaj. In ker je pričakovati, da zastopniki narodov ne pozabijo svoje dolžnosti in da marveč privedejo do izraza nesoglašanje slovenskih narodov se sedanjo vnanjo politiko monarhije, je opravičena naša izjava, da se tudi v zasedanju delegacij pokaže kritičnost sedanjega položaja.

Iz delegacij. Včerajšnja prvo sejo avstrijske delegacije je otvoril minister za vnanje stvari, grof Goluchowski, nekoliko po 4. uri pop. ter je naprosil delegata barona Helferta, naj prevzame starosino predsedništvo. Baron Helfert je pozdravil delegato ter proglasil 38. sesijo državnoborske delegacije otvorjeno. O volitvi predsedništva je bil s 46 glasovi izvoljen predsednikom delegat dr. Bärnreither, 9 listkov je bilo praznih. Predsednik dr. Bärnreither se je, prevzemši predsedništvo, najprej zahvalil na izvolitvi, ter je potem omenjal, da so se letošnje delegacije sestale v času važnih političnih dogodkov. Izrekel je potem željo, da bi se se v bodoče ohranil mir ter je izrazil upanje, da se bodo še nadalje gojile in branile izkušene garancije miru. Omenjal je potem reforme vojnega ministerstva ter sklepanja trgovinskih pogodb, kakor tudi uravnanja gospodarskega razmerja z drugo državno polovico, ki ne spada sicer direktno v kompetenco delegacij, ali ta vprašanja popolnoma politično sliko, ker se dotikajo bodočnosti in moči naše države kakor vesele. Vsi ti vzroki podajajo letošnjemu zasedanju delegacij resno in velevažno lice. Zaključujoč svoj govor se je predsednik spominjal našega vladarja ter je pozval delegacije, da vslikne istemu trikratni »Živio!«

Na to je bil izvoljen podpredsednikom delegacije s 55 glasovi delegat grof Vetter v. d. Lilie, ki se je zahvalil na izvolitvi in obljubil, da bo v slučaju nadomestovanja predsednika z največjo objektivnostjo vodil razprave. V verifikacijski odsek bili so na to voljeni delegati: Barwinski, dr. Conci, deželni grof Fürstenberg, Kaftan in knez Starhemberg; v petičijski odsek pa delegatje: Barwinski, dr. Dyk, grof Dürkheim, Klewein, opat Korcian in grof Merweldt.

Del. D o b e r n i g in tov. so interpelirali min. za vnanje stvari glede stanja kolodvora v Pontebi in so pozvali ministra, naj radi gradnje novega kolodvora stopi v dogovor z laško vlado. Del. S y l v e s t e r in tovariši so interpelirali rač. treh avstrijskih Nemcev v Carigradu, ker jim je tamošnji avstro ogerski konzulat zapretel, da jim odreče svojo varstvo, ako ne izstopijo iz odbora nekega društva nemških podanikov.

Del. K l e e w e i n in tov. so interpelirali radi nakupovanja konj od strani Angležev v

naši državi ter so pozvali ministra za vnanje stvari, naj prepove izvažanje konj iz naše države, ker bi sicer utegnili nastati nevarnost, da bi naša država v slučaju vojne ostala brez konj.

Posl. V u k o v i č in tov. so interpelirali min. za vnanje stvari, kake korake je ukrenil in kaj je dosegel v stvari, v kateri so ga posl. Biankini in tov. že lani interpelirali. Lamska Biankinijeva interpelacija se je namreč bavila s to le zadevo: Angleška vlada je bila več avstrijskih podanikov, med njimi večino Hrvatov po krivici izgnala iz Transvaala, vsled česar so Biankini in tov. pozvali ministra, naj izposluje od angleške vlade, da tem prognancem izplača primerno odškodnino. Dalje so interpelirali del. V u k o v i č in tov. ministra za vnanje stvari glede sledeče zadeve: Neka v Buenos Airesu nahajajoča se trgovska tvrdka, katero vodi neki Dalmatince, je hotela stopiti v trgovinsko zvezo z avstro ogerskimi tvrdkami; tamošnji konzulat pa je dal o tej tvrdki neugodne informacije. Interpelantje so zahtevali, naj se — v slučaju, da so te informacije krive — da dotični tvrdki zadoščenjuje. Del. V u k o v i č in tov. so še interpelirali državnega finančnega ministra radi odzvetja poštnege debita za Bosno Hercegovino listu »La pensée slave«, izhajajočemu v Trstu. — Vprašali so ministra, iz katerih vzrokov se je izdala ta odredba in da li hoče isto kmalu odpraviti?! Slednjič so interpelirali isti delegatje državnega finančnega ministra v stvari neke deputacije bosanskih trgovcev, ki je pod vodstvom nekega bosansko-hercegovskega uradnika došla v Budimpešto v svrhu povspeševanja trgovine med Bosno-Hercegovino in Ogersko. Interpelantje so izrazili željo, naj bi se v bodoče izogibali takim dogodkom, ki pričajo o protiziranju jedne državne polovice na škodo drugi.

Prihodnja seja se naznani pismeno.

Tudi ogrska delegacija je imela večeraj svojo prvo sejo, v kateri je bil izvoljen predsednikom grof Julij Andrássy, podpredsednikom pa grof Julij Szapary. — Predsednik je povdarjal v svojem nagovoru, da je položaj vnanjih držav v glavnih potezah isti, kakor je bil v minolem letu. V političnem koncertu ima veljavo samo glas onih držav, katerih vojska se vspremdno razvija z vojskami drugih držav. Svoj govor je zaključil z apelom na patrijotični čut delegatov. Po izvolitvi raznih odsekov se je seja zaključila.

Tržaške vesti.

Radi jut-šnjega praznika izide prihodnje izdanie »Edinosti« v petek popoldne ob navadni uri.

IV. shod slovenskih časnkarjev. Običinski svet ljubljanski priredi dne 18. maja ob 7. uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« s slovenskim časnkarjem na šest slavnostni banket. Ker se morejo tega banketa udeležiti tudi nečasnikarji, opozarjamo vnovič, da sprejemata prigrasila g. dr. K. Triller in dr. E. Lampe. Kuvert (s pijačo vred) stane 10 K.

Gabriele d' Annunzio in Eleonora Duse. Te dni se nahajata v našem mestu dva odlična italijanska zastopnika umetnosti in sicer slavni italijanski pesnik in pisatelj Gabriele d' Annunzio in najboljša italijanska dramatična igralka Eleonora Duse.

Eleonora Duse bo namreč ta dni v občinskem gledališču predstavljala se svojo družbo tri najnovejše d' Annunziove drame »La Gioconda«, »La citta morta« in zadnje d' Annunziovo znamenito delo »Francesca da Rimini«.

Pomnožitev tržaške garnizije. Glasom graške »Tagespost« nima osrednja vojna uprava nikakega namena za pomnožitev tržaške garnizije. Nasproti temu pa da zahteva tržaško nameštništvo, kakor tudi tukajšnje vojaško poveljništvo, da se nastanita v Trstu vsaj še dva stalna bataljona pehote. »Tagespost« meni, da ima tu zadajo besedo mestni svet tržaški, kateri pa bržkone ne bo pri volji zidati novo vojašnico potrebo za pomnožitev posadke.

Umesten nasvet. Pišejo nam: V Trstu in okolici imamo do 500 gostiln in krčm. V vseh teh lokalih (z malimi izjemami) se rabijo lončne posode za prinašanje vina na mize. Vse te posode pa imajo laške nadpise, kar postaja od dneva do dneva bolj odijozno za naše narodne sloje. Mi nimamo nič proti temu, da laški krčmarji rabijo posode z la-

škimi nadpisi. Ne moremo pa trpeti, da se tako dogaja tudi v vseh narodnih slovenskih lokalih.

Krčmarji odgovarjajo, ako se jim stavijo opazke v tem zmislu, da teh meric ni vdobiti drugačnih, nego z laškimi nadpisom, a takih s slovenskimi nadpisi da ne morejo navlaš naročiti, ker da to bi stalo preveč!

Denimo, da je to resnica; a resnica je tudi, da imamo tu narodnih trgovcev z imenovanimi mericami. Te trgovce pozivljamo torej, naj si naroče raznovrstnih meric se slovenskimi nadpisi! Čim store tako, naj to blaghotno objavijo v »Edinosti«. Drugo poskrbimo mi sami.

Več pivcev.

Čemu imamo v Trstu zdravniško postajo? Pišejo nam:

Pred par dnevi se je dogodilo nekemu, začasno tu bivajočemu rokodelcu, Hrvat, da je moral v naglici iskati si zdravniške pomoči. Po nasvetu svojega gospodarja je šel na zdravniško postajo. Tam pa se mu činjali razumeti (z rokami!), da mu ne morejo pomagati! Mož govori hrvatski in nemški, a vse to mu ni pomagalo, ker ga na zdravniški postaji niso razumeli!

Povrnil se je k gospodarju! Le-ta niti ni hotel verjeti v to, kar mu je pripovedoval njegov delavec, marveč je bolnega moža v drugiš poslal na zdravniško postajo. Da se prepriča o navedenem, je gospodar poslal z bolnikom še tretjo osebo, večšo laškemu jeziku.

Prišedša — bolnik in spremljevalka — na vrata zdravniške postaje, ju je zopet ustavil neki uslužbenec, reši, da na zdravniški postaji ni nobenega zdravnika! Spremljevalka je začela protestirati in zahtevati, češ: ako ni to zdravniška postaja — samo po imenu, naj se pomaga onim, ki potrebujejo nujne pomoči!

Mej tem, ko je ženska tako govorčila na glas, so se tam v bližini odprla vrata, skozi katera je pogledal neki gospod — vprašaje, kaj da pomenja ta preprič!

Ko mu je ženska raztolmačila stvar, je izjavil dotičnik, da je on zdravnik in je pozval bolnika, naj mu sledi!

S tem se je stvar zaključila! Mi pa vprašujemo ponovno: Čemu imamo v Trstu zdravniško postajo, ako na isti »zdravijec« razni vratarji — in na gori navedeni način!

Kmetovalcem pri sv. Ivanu. Pred nekoliko leti so se na več krajih naše okolice ustanovile zavarovalnice za govejo živino. Te zavarovalnice so se obnesle povsodi jako dobro in so že marsikoga rešile iz velike nesreče. Posebno majhnim posestnikom (in takšnih je pri nas največ) so te zavarovalnice prava dobrota. To vedo povedati posebno oni siromaki, katerim je poginila jedina kravica. Gorjé jim, če nimajo, da bi si preskrbeli drugo!

Vse naše zavarovalnice za govejo živino delujejo jako dobro, izjema pa je pri Sv. Ivanu. Tej zavarovalnici so prevelike nesreče že v prvi kali zadušile nadaljnji razvoj. Sedaj, zaključkom tretjega leta, je popolnoma obnemogla in treba jej ponoči. Zavarovalnica za govejo živino je za Sv. Ivan posebene važnosti, kajti nikjer v okolici ne rede toliko živine, kakor ravno tu. Zato bi bila največja nemarnost, če bi dopustili, da ta prepotrebni zavod propade.

Odbor kmetijske družbe je sklenil zato, da obnovi to zavarovalnico na podlagi novih pravil, katere je njegov vrli člen gosp. dr. M. Pretner izdelal po vladinih predpisih. V ta namen se sklicujejo vsi udje stare zavarovalnice in vsi posestniki, ki redijo govejo živino pri Sv. Ivanu, naj pridejo prihodnje soboto dne 10. t. m. na zborovanje, ki se bo vršilo v krčmi konsumnega društva ob 8. uri zvečer. Zborovanja se udeležijo tudi nekateri odborniki kmetijske družbe.

Sv. Ivančani! pokažite, da znate ceniti dobroto, ki vam jih dajejo gospodarska društva in zato udeležite se ta dan vsi zborovanja in izrazite tu svoje mnenje! Vabi vas v spoznanju z načelstvom stare zavarovalnice

odbor kmetijske družbe.

Iz prizivne komisije za osebno dohodarino za Istro.

Dne 6. t. m. je bila zadnja seja glavnega zasedanja prizivne komisije za osebno dohodarino za Istro.

Po završenju razprav je predsednik, dvorni svetnik in finačni ravnatelj Oton pl. vitez pl. Zimmermann, zaključil to glavno zasedanje, — četrto, odkar je v veljavni zakon

o osebnih davskih — ter se zahvalil navzočim udom za njihovo vpešno sodelovanje.

Dražbe promičnin. V petek, dne 9. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled srezbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica delle Poste 4, železne blagajna, ulica dell' Istituto 7, hišna oprava; ulica Forni 20, železna blagajna in ura; ulica Piccardi 1, hišna oprava; Kolonja 175, oprema v zalogi; ulica S. Francesco 24, hišna oprava; ulica Donota 14, jestvine.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplinar ob 7. uri zjutraj 12.2 ob 2 uri popoldne 12.5 — C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.3 — Danes plims ob 12.12 prelepja ob 8.35 pop.; oseka ob 2.54 popoldne in ob — popoldne.

Društvene vesti.

»Tržaški Sokol«. Kar je češki narod med avstrijskimi Slovani in kar so sokolska društva temu narodu: to mora postati »Tržaški Sokol« za tržaške Slovence, t. j. oganjšče vsega našega narodnega življenja, središče, iz katerega se morajo na vse strani razprostirati žarki svetlobe in toplote, iz katerega se mora pretakati življenska moč in energija po vsem našem narodnem organizmu. Če kje, mora gotovo tukaj na tržaških tleh, na tem vročem bojnem pozorišču med Slovenci in Italijani, sokolska ideja prešinjati nas vseh. Naši srečnejši bratje v osredju naše domovine morejo do mile volje diplomatizirati in politizirati, a mi moramo stati tukaj na skrajnih barikadah Slovenstva ter z vsemi svojimi močmi braniti sebe in njih jih proti naskakujočemu tujinstvu! Moč, energijo, pogum in nevstrašenost za ta hudi boj pa moremo dobivati v sokolski ideji, v oni ideji, ki je bratski nam češki narod po največem delu dovela do sedanje moči in veljave, da si je bil položaj tega naroda v minulosti mnogo kritičnejši, nego je položaj, v katerem se dandanašnji nahaja naš narod! Že sam krepki izraz »Sokol« razvneti mora v nas isti ogenj navdušenja, isto nezlomljivo odporno moč, s kakoršno vnema junaka na bojnem polju vojaški rog! Zdravemu, krepkemu in neustrašenemu narodu je odprt ves svet; njemu ni nobena zapreka neprekoračljiva, on se ne boji napadov sovražnih narodov, ker je prepričan, da se vsi napadi naj razpršijo ob njegovi vztrajnosti, železni volji in energiji. Čim bolj pritiska na tak narod sovražna sila, tem bolj vzbuja v njem samozavest, tem bolj ga podžiga k še večjemu odporu. Predpogoj k vsemu temu dobivamo v sokolskih društvih, v sokolski ideji. Morda poreče kdo, da pretirujemo. Temu odgovarjamo, da ne pozna činiteljev, ki so povzdignili narod češki tako, da imponuje isti danes vsemu svetu. Ljubezem vsega češkega naroda do Sokolstva mu je v odgovor.

Naš vrli »Tržaški Sokol« pa je ravno sedaj v onem stadiju svojega razvoja, ko se je začel najintenzivneje baviti se svojo glavno nalogo, z gojitvijo resne telovadbe, v kateri je dospel že tako daleč, da mu celó drugorodci, ki so te dni videli njega proizvajanja, ne odkreajo brezpogojnega priznanja: Da bo pa naš »Sokol« tudi dalje napredoval na svojem potu, treba je, da se ga oklene vse naše zavedno narodno občinstvo, v prvi vrsti pa mladina. Kdor le more, naj pristopi k temu prekorišnjemu društvu, ali naj je vsaj podpira o njega javni nastopih. Čim trdnje bo stal »Sokol«, tem lažje bo izpolnjeval svojo nalogo: biti buditeljem in krepiteljem našega narodnega življenja, biti gonilno močjo vsega našega delovanja.

Jutri, v četrtek, dne 8. t. m., bo rodoljubnemu občinstvu dana lepa prilika, da dokaže, koliko se zaveda velikega pomena sokolske ideje ter še posebej važnosti »Tržaškega Sokola« na tem ozemlju. Jutri mora naše občinstvo pokazati »Sokolu«, da zna upoštevati njegova prizadevanja in ceniti njegove vspehe! Na mnogoštevilno svidenje torej jutri v barkovljanskem »Narodnem domu«!

Moški podružnici sv. Cirila in Metodaja v Rojanu je gospod P. R. v Pazinu daroval 5 K, ker se ni mogel udeležiti veselice, prirejene v Barkovljah imenovani podružnici v korist. Hvala mu lepa!

»Slovensko pevsko društvo« javlja, da se lože in sedeži za veliki koncert dne 11. maja v gledališču »Armonia« dobivajo v kavarni »Commercio« po sledečih cenah: Lože v pritičju 6 K, v prvem redu 4 K,

FILIJALKA
G. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novel za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30 - " 3 3/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6 - " " 2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljavne, stopijo nove obrestne takse v kreposti z dnem 24. junija, 28. junija in odnosedno 20. avgusta t. l. po dotičnih obliavah.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2%, na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja
 bitku 1% provizije.
 Iskaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.
 Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
 Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.
 Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevem kursu.
 Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati dar srebrni cenar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za tisedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih antipatnih obrokih. Najmanja objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev in sodnih in butelikah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.
Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1.
 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) "Meteor" in vse druge priprave za plinovo luč "Auer."

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarno "Commercio" in "Tedesco" ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladčičarna
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejen a tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke priporoča posebno za bin koštno praznike in birno; obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od glo. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleškina (zlojdeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu od gl. 1.30 do 2.
 Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce od gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo in slučajju potrebe v 24. urah.

Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrirane zadruga z omejenim poroštvom
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
 Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.
 Posojila dajejo se samo zadrugu in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Julij Redersen
 zdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst
 (Nasproti „Isola Chiozza.“)
 Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modrci, umetne roke in noge, berglje, ernacijski pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensorji, elektroterapevtski aparati, aparat za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga
 predmetov za kirurški zdravljenja, angleški predmeti od gumija in neprepenljivih snov.

Paglianovo mazilo (sirup)
 za osveženje in čiščenje krvi
 ••••• prof. Ernesta Pagliano •••••
 nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
 je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posele, koje je dovolilo razprodajo. **Odlikovano na narodni farmaceutični razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.**

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetašne troške provzorne do l-ta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš strie prof. Hieronim Pagliano ter h animo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakegar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zshtevajte vedno izdelke, koji nosijo na ležetu in ovitkih našo varstveno znakmo. Tvrdka nima družec. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Na najviše povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija
 za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 17.822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna.u, III, Vorderer Zollamtstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštine prosto.
 C. kr. loterijska direkcija
 oddelk za državne loterije.

Odlikovana 1894. Odlikovana 1894.

Odlikovana tovarna
 na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohišstva
Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tu še mebliranje vil. prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezljarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, korničev in vs h drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurencija izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljenih peceb, ter se tvrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjaviti: **Doljak — Solkan.**

Naj se vedno pazi, da bode

A. Thierry-jev balzam

upori bljen ne le skoro v vseh slučajih in potrebah za notranje bolečine, marveč tudi v nešteti slučajih za zunanje bolečine, s čemur se olajšajo bolečine ter prevzročijo pomirljivo delovanje; tudi pekljene vseh vrst se s tem balzomom ohladijo. **Vdobjiva se v lekarnah.** Po pošti 12 malh ali 6 velikih steklenic 4 kron.

Thierry (Adolf) Limited lekarna k angelju varuhu v Pregradi (Rogatec Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zeleno varstveno znakmo »nuna«, ki je registrirana v vseh naprednih državah.
 »Edino pristno« je znamenje pristnosti.

Posojila
 proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobe e. kr. občinstvo, vladni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kakega penzijskega zakla la.

Posojila se dajejo proti varšeni na nepremičnine, uradno-stne listine, rente, vžitke, zavarovalne police itd.

Obratiti se na **Hinko Gilbertl, ul. Canale 7, I**

Služba zadrugnega tajnika
 se takoj odda pri „Splošnem kreditnem društvu“ v Ljubljani. Plača po dogovoru. — Ponudbe naj se vložé najkasneje do 15. maja t. l.

Velik dohod
 elastičnih trakov, zajamčeno prve vrste, ru-dečih in črnih, za cepljenje trt. Za razprodajalce po znižani ceni.

Tudi sem prejel toli zahtevano fosforjevo apno (Fosforkalk in tudi Futterkalk imenovano) za jačenje žl in pitauje živali. Cena 80 stot. klgr. Za več klgr. po znižani ceni. Pošiljatva po povzetju.

Drogerija Emil Cumar
 pok. Friderika.
 TRST — ul. Belvedere — TRST
 Filijalka na Opčinah 212.

Albert Brosch
 Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
 * Kozuhar in izdelovalec kap *
 Odlikovnan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kozuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.
 Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kozuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Prvo primorsko podjetje za
 razpošiljanje in prevažanje pohišstva
Rudolf Exner
 Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.
 Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohišstva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljše način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohišstva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.
 Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Gostilna „Rosandra“
 v Žavljah (pri mostu blizu železniške postaje) toči izvrstna istrska vina in ima vedno pripravljeno dobro kuhinjo. Istrsko črno vino po 36 nvč., bel moškat po 44 nvč., liter ter pivo v steklenicah po 18 nvč. Priporoča se za množestven obisk.
 Josip Bogatec.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
 registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.
 Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563.
 Poštuo-hran. račun št. 837.315.

Škropilnice
 proti peronospori
 najnovejega sestava
 kakor tudi vsake vrste poljedelski stroji se vdobivajo v velikem izboru pri tvrdki
Schnabl & C°.
 v Trstu.
 Zaloga strojev
 ulica Poste vecchie, vogal ul. Vienna.

Spšostovane slovenske gospodinje!
 Zahtevajte pri svojih trgovcih
NOVO
Ciril-Methodijevo
 cikorijo.